3.

DISSERTATIO
INAUGURALIS
MEDICO - PRACTICA
DE
CARDIALGIA
QUAM
ANNUENTE INCLYTA FACULTATE
MEDICA
IN
ANTIQUISSIMA AC CELEBERRIMA
UNIVERSITATE VINDOBONENSI
PRO
DOCTORATUS LAUREA
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS, ET
PRIVILEGIIS RITE CONSEQUENDIS
PUBLICAE DISQUISITIONI
SUBMITTIT

JOANNES PAPTISTA PARDINI
AUSTRIACUS VINDOBONENSIS

DISPUTABITUR
IN UNIVERSITATIS PALATIO
*DIE MENSIS AUGUSTI, ANNO
MDCCLXXXIII.*

VIENNÆ
IN TYPOGRAPHIA KROYSSIANA.

CARDIALGIA.

§ I.

Cardialgia, quæ Cardiogmus, Cardiacus morbus, Cardiaca passio Hippocratis, Cardiaca Celsi, Cardiacus affectus Alexandri Tralliani *Lib. VIII. c.* 9. vocatur, derivatur a græca voce καρδια cor, & αλγια, dolor, ac si dolorem cordis diceres, quod quidem falsum est; notum enim habemus, κάρδιας nomine jam veteribus venisse superius ven-

 triculi

orificium, quo is œsophagum excipit, id quod ex variis Hippocratis locis; ex Thucydide *Lib. II. p.* 130. ex Nicandro *Alexiph. v.* 19. elucescit; ut adeo non cordis, sed ventriculi affectionem significet. Itaque definitur Cardialgia, esse molestus dolor quasi rodens perceptus sub cartilagine ensiformi in illo loco; quem scrobiculum cordis vocant. Ill. van Swieten *Comment. Tom.* 1. §. 63. & *Tom.* 3. §. 1075.

§. 2.

Diversam hujus morbi faciunt auctores divisionem; sic dolor ventriculi a quibusdam dividitur ratione diversæ sensationis 1°. in pyrosim sive ardorem ventriculi, germ. **das Sodbrennen**, 2do in Cardialgiam stricte sic dictam, quam stipatam simul levi animi deliquio dicunt; 3tio in Gastro-

Gaſtrodyniam, dolorem nempe ventriculi preſſorium, vel etiam qualemcumque alium absque animi deliquio, cujus abſentia diſtinguitur a Cardialgia.

§ III.

Facile autem cuique in prompta eſt, has diviſiones minime nos in ſana medicatione inſtituenda dirigere poſſe; hinc aliam utiliorem, atque magis practicam ſuppeditabo diviſionem petitam a diverſa cauſſa Cardialgiam producente. Ipſæ vero iterum cauſſæ adeo multiplices deprehenduntur, ut iis omnibus omnino recenſendis patientiam cujusvis nimium tentare viderer, & memoriam potius gravarem, quam adjuvarem; conſuetas igitur ſolum, et in praxi præ reliquis frequentiores ſequentibus enumerabo.

Octo igitur spectata præcipuarum caussarum differentia species Cardialgiæ statuo, quarum 1ma. est saburralis; 2da. Flatulenta; 3tia. spasmodica; 4ta. Menstruantium & Hæmorrhoidalis; 5ta. Gravidarum; 6ta. ab acribus assumtis; 7ma Metastatica; 8va. a vitio organico nata. Singulas has species jam paulo altius perpendamus.

§ V

Cardialgia saburralis varia esse poterit, prouti varia fuerit saburra. Sit itaque primo loco Cardialgia a saburra acida exorta, quæ ructibus acidis, appetitu quandoque ingenti quandoque penitus dejecto, pondere ventriculi, flatibus, torminibus, & reliquis præsentis acidi signis dignoscitur. Hanc sanant, præmisso vomitu, omnis generis absorbentia,

tia, magnesia nitri, cui aliquid Rhei, vel myrobolanorum fuit additum. Ulteriorem vero materiæ acidæ genesim prohibent abstinentia ab acidis, & amaricantica omnis generis medicamenta. Sunt, quos mire juvant pauca quotidie grana piperis integra adsumta; sic enim ventriculi vigorem restaurant, quo restaurato non amplius sordes acidæ generantur. Qui huic malo obnoxii sunt, percurantur sæpe, si quotidie mane & vesperi potum aquæ frigidæ assumant, qui innoxius, immo maxime medicamentosus est, modo non assumatur corpore æstuante, & ventriculum languidum mirum quantum excitat. Proderit porro exercitium corporis debitum, ut eo corpus roboretur, sicque genesis futuri acidi præcaveatur.

§ VI.

Altera Cardialgiæ saburralis species est, quæ oritur ab ingluvie. Dignoscimus hanc ab erroribus diæteticis, gravioribus prægressis, a prægresso prandio lauto, & egregia ingurgitatione; tum a flatibus, a ructibus rancidis tanquam ab oleo rancido assumto. Ructus hi, sordesque hæ rancidæ exinde potissimum proveniunt, si pinguia vinosis commisceantur; ex ea enim mistione specificum genus acrimoniæ generatur. Pessimus est error diæteticus, si post adsumtas carnes multas pingues vinum meracum bibatur, licet error quotidianus & solennis omnino sit; facilius enim & magis innoxie junguntur aquosa oleosis, quam vinosa. Malum jam hoc cardialgicum, ab ingluvie ortum, sæpe leve est, curandum sola abstinentia,

lar-

largo demum aquæ potu, materiam diluente. Verum tamen ſi malum hoc grave fuerit, ſi ſaburra adſit copioſior; tunc vel ſpontanea, vel, quod ſæpe fieri oportet, arte inſtituta evacuatione per ſuperiora, aut inferiora curatur.

§ VII

Tertia Chardialgiæ ſaburralis ſpecies eſt bilioſa, quæ frequentiſſima eſt, & peculiaribus characteribus notatur. Cardialgia hæc oritura bile, vel a materia bilis formam referente. Ortus ejus vehemens eſſe ſolet; recurrit nonnunquam cum vomitu æruginoſo, & raro tantum ſemel affligit, ſed, etiamſi conſopiatur, per vices redit. Id etiam peculiare habet, quod illa affecti animo ſint ſupra modum dejecto, anxio, vires ſentiant admodum de-

biles, & pulſus habeant imbecilles & celeres. Eſt hæc Baglivii obſervatio, quod illi, quibus bilioſæ, rancidæ ſordes ſuapte naſcuntur circa ſyſtema gaſtricum, ſæpe pulſus debiles, & ſúb digitis facile evaneſcentes habeant; quin imo, ſi febres gaſtricæ occurrant, ubi magna eſt jactatio, per lectum volutatio, anxietas magna cum adparente enervatione virium, plerumque ſignum eſt, pravam materiam magna quantitate collectam eſſe circa ventriculum. Præterea in hac Cardialgia circa ventriculum tantus eſt dolor, ut ne minimum ferme adtactum patiatur æger, & ideo ſæpe cum gaſtritide confunditur, ob doloris videlicet vim, ob anxietatem, jactationem; aſt lingua bilioſa, tempus anni inflammationibus haud favens, & defectus ſignorum alias inflammationi communium, hanc facile diſcriminant a vera gaſtritide.

Con-

Confunditur etiam ſæpe cum cardialgia hyſterica, ſeu ſpasmodica, quacum omnia fere communia habet; etenim & hæc juxta ſydenhamum, *in proceſſibus pag.* 699, dolore circa ſcrobiculum cordis atrociſſimo inſignitur, qui adtactum repudiat, ſæpe numero etiam vomitu æruginoſo ſtipatur. Attamen lingua hic fideliſſimus eſt index, quoniam in cardialgia bilioſa impura eſt, pellicula flaveſcente, virideſcente maximam partem obducta; ubi e contrario in ſpasmodica pura lingua exhibetur.

§ VIII,

Cardialgia bilioſa idem omnino morbus eſt, ac colica bilioſa, eandem omnino curationem admittit, eosdem etiam characteres habet, & cum colica bilioſa ſæpe conjungitur. Cura-

Curatur vero medicamentis ſolventibus, iisque ſalinis, materiam, ventriculi parietes vellicantem, incidentibus, excitato poſtmodum vomitu artificiali. Cum autem in hac cardialgiæ ſpecie ſæpe numero vomitus ſpontaneus adſit: valebit hic ille canon: quod vomitu vomitum tollere oporteat; denique præmiſſis ſolventibus, præmiſſo emetico ſaburram evacuante, accedendum erit ad roborantia, eaque ſtomachica. Multi hic errores cum ab aniculis, tum a medicis anicularum morem amplectentibus committuntur, qui ſcuta varia ſtomachica, aromatica, antiſpaſtica applicant; talia enim ſolum in hac cardialgiæ ſpecie conveniunt, ubi nervorum magna irritatio ſupereſt, ubi ablata licet cauſſa irritante, nervi tamen cardiæ proſpicientes diſpoſitionem, ut ita dicam, quamdam retinent, & ſpasmos excitant, quos tunc

ſcuta

ſcuta hujusmodi ſopient, & nervis aliam diſpoſitionem inducent, & a priori, atque diuturna deſuefacient. Nocent etiam guttulæ illæ ſtomachicæ, ſpirituoſæ; nocent carminativa, & maxime nocent opiata; etenim opiata vomitum alias ſalutarem cohibent, & diarrhœam fors ſupervenientem atque ſalutarem ſiſtunt, augendo diaphoreſim, materiam in ventriculo collectam urgent ad vias ſecundas, ipſum vero ventriculum languidiorem, magisque debilem reddunt. Plerumque cardialgia hæc eſt absque febre, ſed male tractata in febrim aſſurgit, eamque gaſtricam bilioſam, & maxime afficit, ubi bilioſa materies meraca eſt, minus diluta, minus enervata. Sæpe morbus per ſe eſt, ſed ſubinde, maxime æſtate, febrium bilioſarum moleſtum ſymptoma tantum, ubi ſubin adeo valida eſt, tantasque ægro anxietates & jactationes inducit,

cit,

ut etiam animi deliqua, ſincopen, inſultus adeo epileptiicos producat.

§. IX.

Viſa nunc cardialgia ſaburrali, ejuſque pro varia cauſſa in varias ſpecies ſubdiviſione, tranſeamus ad alteram cardialgiarum claſſem explicandam, quam flatulentam diximus. Oritur hæc ab ingeſtis multo aëre fœtis, e. g. a fructibus horræis nimia copia aſſumtis, facile fermentantibus, a muſto, ab uvis copioſius ingeſtis, a cereviſia in actu fermentationis ſuppreſſa, potataque. Ventriculus tunc ab extricato aëre diſtentus acriter dolebit, cardia ex irritatione conſtringetur, & ructuum eruptio ſalutaris comprimetur. Natam ſic curdialgiam curant enemata eccoprotica frequentius injecta, ſpaſ-

mus

mus vero cardiæ ſolvitur anodynis, carminantibus, liquore anodyno minerali &c. ſoluto ſpaſmo emeſis concitata ſæpe prodeſt. Ceterum juvat res ejuſmodi facile fermentantes aut prorſus non aſſumere, aut ſi aſſumantur, parce, & nonniſi ventriculo jejuno. Moris quidem eſt, fructus horræos copioſos poſt prandium lautum ingerere; ſed fructus hi & hac mole ingeſti in loco humido & calido, & ipſa diuturna commoratione, ſi miſceantur cum aliis alimentis, citam & facilem fermentationem ſubeunt; ubi tunc præter ſuperius laudata prodeſt eximie magneſia nitri, aut ſola data, aut rheo & ſalibus aucta.

§. X.

Tertio loco commemoravi cardialgiam ſpaſmodicam, quam etiam Hyſtericam nuncupant, cum ſæpius fœ-

fœminas hyſtericus, & viros hypochondriacos invadat. Oritur a ſola nimia irritabilitate, ita quidem, ut poſt levia etiam animi pathemata mox de ea conquærantur. Si igitur ex irritabilitate nimia ipſius ſubjecti, ex ipſius animi pathematibus prægreſſis, & ex abſentia vitii cujuſdam alterius cognoſcatur, cardialgiam a ſolis ſpaſmis pendere; tunc antiſpaſticis omnis generis, & opiatis ſuccurrendum erit. Notandum tamen eſt, ne ſtatim nimiam irritabilitatem incuſemus, & ut caute inquiramus in ſtimulum hanc excitantem, illamque cauſſam, quæ multiplex eſſe poterit, tollamus.

§. XI.

Quartam cardialgiæ ſpeciem dixi menſtruantium, & hæmorrhoidalem; cardialgia menſtruantium frequenter occurrit, & ſequentem admit-

mittit explicationem. Oritur nempe, si sanguis menstruus ob uteri strictiorem habitum parcius efferatur, aut non nisi magno cum molimine efferatur; si retentus accumuletur, stagnet, & jam non sola vasa uteri, sed vicinorum ectiam intestinorum distendat, & vellicet. Hinc dolor ventriculi a regurgitante, ut ita dicam, sanguine menstruo instante mensium fluxu, ægram maxime exercebit. Menstrua hæc cardialgia tollitur provocando menses, sanguinem menstruum proliciendo apta via, & debita. Hunc in usum indicantur pediluvia, aquæ vapor ad inferiora admissus, semicupia, & in corpore plethorico etiam phlebotomia, sed in pede instituta; enemata eccoprotica sanguinem versus anum & uterum allicientia; dein etiam interna remedia leniter salina, eccoprotica, eodem pariter scopo, ut partes infernæ leviter irritentur, &

ad irritatas partes major fiat affluxus humorum; nitrosa igitur, magnesia nitri vel sola data, vel juncta floribus sulphuris, aut boraci veneto, vel doses exiguæ, factis jam prioribus tempore menstruationis, remedii cujusdam aloëtici.

§. XII.

Cardialgia quoquo talis (:§ XI.) observatur illis fœminis, in quibus ob ætatem ipsam provectam catamenia & parcius fluunt, & tardius redeunt, ac tandem emanent. Solennis epocha emanentium menstruorum est in nostris regionibus inter 48vum & 50mum ætatis annum; hac enim ætate habitus utere fit strictior, reparatur eadem copia sanguinis, sed jam non eadem per uterum strictiorem effertur; tum oritur stasis, fit quasi regurgitatio sanguinis ejus ad ventriculi vasa, & orietur cardialgia.

algia. Hæc nata, & hac ætate obſervata, ut & alia incommoda ab hac cauſſa orta, feliciter avertuntur admota pedi lanceola; nonnunquam vero ſatis apte & feliciter hyrudinibus ad anum applicatis curatur, ut vicaria quædam evacuatio inſtituatur.

§. XIII.

Cardialgia hæmorrhoidalis in hunc etiam cenſum numeranda venit, quoniam & eadem cauſſa hujus mali habeatur. Oritur in viris fluxu hæmorrhoidali alias conſueto nunc ſuppreſſo & ſanguine primo vaſa inteteſtinorum, dein & ipſius adeo ventriculi diſtendente, & parietes vellicante. Patet inde methodus medendi; prodeſt enim hic aut priorem per hæmorrhoidalia vaſa evacuationem reſtituere ope hyrudinum, aut vicariam aliam ſubſtituere per

ſanguinis miſſionem, præcipue in artubus inferioribus inſtitutam. Non pauci remediis internis hic utuntur ad fluxum hæmorrhoidalem reſtituendum, non mitioribus ſed calidis aloëticis &c. Verum tamen certum eſt, ab his calidis plerumque varia mala produci; ſic hæmorrhagias varias pulmonum & ani. Hinc ſi internis remediis provocare velimus hæmorrhoides, præſtat potius id fieri lenioribus, uti magneſia nitri, magneſia muriæ, aut purgante leniſſimo ſalino eccoprotico, aut enemate blando ſollicitante, vel externe vapore aquæ mediante ſella perforata admiſſo.

§ XIV.

Pervenimus ad aliam Cardialgiæ ſpeciem, quæ gravidas afficere ſolet, pro vario autem graviditatis tempore variam agnoſcit cauſſam,

& ex

& ex hoc capite in tres omnino diversas species subdividitur notatu dignas, & valdè crebras, scilicet in eam, quæ primis diebus aut septimanis post conceptionem obtinet; deinde in eam, quæ circa tertium, quartumve graviditatis mensem deprehenditur; tandem in illam, quam ultimis mensibus aut septimanis gravidæ experiuntur.

§ XV.

Initio agam de prima cardialgiæ gravidarum specie. Post conceptionem plerumque nauseas conqueruntur, vomituritiones, vomitusque, aversionem a rebus alias adamatis, & cardialgiam plerumque patiuntur, quæ non provenit a saburra primarum viarum, aut consueta alia cardialgiæ caussa; sed totum id incommodum novæ mutationi in corpore factæ debetur,

& novis turbis per conceptionem inductis. Utplurimum omnis in hac ſpecie medicatio fruſtranea eſt, & tempus ſolum hic, quemadmodum in innumeris aliis morbis, optime medebitur. Nonnunquam tamen prodeſt medicamentum antihyſtericum, nervos ſopiens, aliamque iis mutationem inducens priori contrariam. Hinc laudant hoc ſcopo ſpiritum nitri dulcem, & quæcumque alia acida mineralia dulcificata, liquorem anodynum mineralem Hoffmanni, mentham & ejus præparata, chamomillam, camphoram, caſtoreum, vel exiguas etiam doſes aſſæ foetidæ, nodulos antihyſtericos, atque alia huc pertinentia. Plerumque parum periculi, licet multum incommodi hæc cardialgia habeat.

§ XVI

§. XVI.

Altera gravidarum cardialgia, quæ finito tertio, quartove menſe ſupervènit, majorem, quin omnem medentis adtentionem poſtulat, quia neglecta in abortum tranſire poteſt. Oritur autem plerumque a ſanguine menſtruo retento, cujus vero integra quantitas major eſt, quam ut a tenello adhuc fœtu conſumi poſſit, unde multa incommoda gignuntur, v. g. dolores in initio leves colici, poſtmodum accumulato adhuc magis ſanguine dolores ventriculi, ſive hæc cardialgiæ ſpecies. Frequentia hujus mali variat pro diverſa anni tempeſtate, ſic tempore vernali, aut ſæva rigidaque hyeme magis obſervatur, quam æſtate, vel autumno, magis quoque in fœminis laute viventibus, bene paſtis, plethoricis, & venæ ſectionibus aſſuetis, magis in fœmi-

nis urbanis, quam ruricolis. Dixi provenire a retento ſanguine, cujus nimia moles uterinum ſyſtema gravat, replet, vicina viſcera in conſenſum trahit, urgetque verſus ſuperiora. Hæc cardialgia evacuatione alvina, eccoproticis nulla ratione curatur; ex his enim abortus periculum inminet. Reſpuit quoque methodum in prima ſpecie laudatam antihyſtericam; exacerbatur conſuetis ſtomachicis & amaricantibus, & neglecta aut exacerbata in certum vix non, & ſæpe periculoſum abortum terminatur. Nam hæc ſuperflua copia ſanguinis uterum occupans eumdem irritabit, & ad excluſionem fœtus determinabit, & poſtquam per aliquod jam tempus ſanguinis quid ex utero prodiverit, quod poſt particulam placentæ avulſam contingit, tandem hæmorrhagia uteri, & abortus conſequetur. Hoc autem malum præoccupamus

aptam

aptam adhibendo medellam, quæ consistit solummodo in V. Sbus, iisque potissimum in brachio institutis, in emulsis nitrosis, diæta pertenui, excarni; dum vero jam aliquid sanguinis ex utero stillat, quies summa commendanda est, & iteratæ phlebotomiæ instituendæ sunt, una cum omnibus simul & semel antiphlogisticis adhibitis; & tunc, si modicum fuerit sanguinis stillicidium, sæpe feliciter abortus prævertitur, ac si avulsa placentæ particula denuo adglutinaretur. At vero jam longius progresso malo, sanguine majori copia exstillante, quin plenaria jam uteri hæmorrhagia præsente, certo certius abortus sequetur.

§ XVII

Tertia demum Cardialgiæ gravidarum species observatur, ut supra (§. XIV) dictum est, potissimum

mum ultimis graviditatis temporibus. Contingit hæc, partim quod uterus diſtentus ventriculum verſus ſuperiora urgeat; partim quod ipſa hæc uteri moles nimia alvum reddat tardiorem, comprimendo ſcilicet inteſtina. Ex hac retardata alvina dejectione multæ fæces coacervantur, quæ dolores primum colicos, dein etiam cardialgiam producent. Hæc ut ſit longe minus periculoſa, quam illa altera ſupra (§. 16.) memorata, nullatenus tamen ſpernenda eſt. Sordes enim hæ ultimo gravitatis tempore collectæ, niſi proxime ad partum, vel mox poſt eum eliminentur, febribus puerperarum ſæpe adeo periculoſis anſam præbebunt. Scilicet ſanguis in partu neceſſario amittitur, omnia exagitantur, & motus febriles ſub ipſo puerperio accedunt; & tunc illa moles gaſtrica, quæ iners erat, febrim accendet mali mo-

moris gaſtricam, bilioſam, putridam, & demum etiam malignam. Ut bona huic cardialgiæ medella fiat, ſuadenda eſt ultimo graviditatis tempore diæta magis reſtricta, parcior, & frequentior potius, qnam ut ſimul & ſemel multa ingerantur; alvum humectare oportet, eamque crebro ducere, ſed remediis blandiſſimis eccoproticis, & enematibus. Sub ipſo partu, & mox poſt partum ducenda alvus remediis leniſſime purgantibus. Regnat quaſi epidemicus quidam error ad hæc uſque tempora, ſcilicet: abſtinendum eſſe ab omni omnino remedio evacuante poſt partum, purgantia ſummopere nocere. Hinc aut evacuantia penitus negligebantur, aut parciſſime exhibebantur. Tandem Cel. Tiſſot omni opera demonſtrare conatus eſt, convenire ſummopere leniora purgantica poſt partum, ut moles illa in inte-

inteſtinis diu hærens efferatur, antequam ea communi lege, qua omnia ingeſta ſolent, in ſanguinis maſſam recipiatur, & febrim accendat mali moris. Notat hic Cel. vir, purgantia puerperis data ex eo forte obfuiſſe, quod quidam dederint remedia aloëtica, ſcopo partim purgante, partim etiam lochia pellente, quæ remedia calidæ indolis omnino male cedere debuerint. Verumtamen alia longe actio eſt remedii lenioris ecoprotici, magneſiæ nitri, tamarindorum, caſſiæ, & frequentiorum enematum.

§ XVIII,

Alia Cardialgiæ ſpecies notatu digna exoritur ab acribus aſſumtis. Hæc ſubinde cum vomitu accedit, ita quidem, ut vomitus in hyperemeſim degeneret, & hypercatarſis ægrum ſimul affligat. Sic orta Cardialgia

dialgia a venenis, vel ab acribus ingeſtis, obſervatur etiam a nimia purgantis draſtici doſi, aut a draſtico incongruo tempore dato, aut ingeſto ſubjecto irritabili. Indicationes tali in caſu erunt, materiam venenoſam, vel acrem excutere; dein, ſi excuti ex integro non poſſit, eam ſaltem enervare, obvolvere; & denique, ſi materies ablata, aut enervata, involuta fuerit, ſpaſmi tamen adhuc aliqui reſtent, eos conſopire. Primæ indicationi ſatisfaciet cito agens emeticum, niſi jam adſit vomitus, vel hypercatharſis: e. gr. ſit cardialgia a fungis venenatis: tunc, ſi vomitus adſit nullus, proderit excutere gravantem ſaburram; ſi vero adfuerit jam vomitus, ea ſolummodo danda erunt, quæ vomitum facilitant, & minus noxium reddunt, uti aqua tepida, mellita, juſcula pinguia &c. Alteri indicationi ſatis ſit per ea, quæ

quæ venenatæ acrimoniæ (ſi quædam nota fuerint , ſunt contraria , aut ſi mucilaginoſa , involventia , magna copia hauriantur. Ultimæ autem indicationi opium , aut ejus præparata ſatisfacient.

§. XIX.

Septimo loco de Cardialgia metaſtatica agere ſtatui , de qua pauca tantum adſcram. Oritur hæc ab acri quocumque v. g. arthritico , podagrico , ſcabioſo &c. ſubito retrocedente , & ventriculum occupante. Dignoſcitur hæc , ſi ſubito e. g. dolor arthriticus , aut podagricus ceſſet , mox dolore circa ſcrobiculum cordis orto. Contingit utplurimum , ſi malo conſilio partes antea acrimonia obſeſſæ , ſtringentibus tractentur , vel ſi iis actu frigida adplicentur. Patet inde , methodum medendi maxime verſari circa

id ,

id, ut acre demulceatur, attenuetur, & ad prius obſeſſas partes, ſi fieri poſſibile eſt, derivetur; partes vero ipſas ita eſſe diſponendas, nt eam commode recipere queant. Hinc decocta attenuantia, demulcentia, balnea ut plurimum præſtant.

§ XX.

Ultimam tandem Cardialgiæ ſpeciem ſtatui a vitio organico natam, quod in mala ſtructura ipſius ventriculi ſitum eſt; ſic ventriculus induratus, quaſi ſemicartilagineus, præcipue verſus pylorum, ſic pylorus ſcirrho obſeſſus cardialgiam cauſſare poteſt. Hoc malum præcipue cum vomitu conjunctum eſt, & plerumque immedicabile. Proderit tali in caſu ſolummodo exiguas alimentorum doſes aſſumere, & forma

potiſſimum liquida ; omnia enim alia copioſius aſſumta , aut forma ſolida ingeſta hanc cardialgiam , hunc vomitum augent.

THESES.

I.

Medicamentum antiabortivum specificum non datur.

II.

Cortex peruvianus, ut ut sit in febribus intermittentibus specificus in quibusdam tamen nocivus est.

III.

Paroxysmo intermittentium correptis in stadio caloris aliquando V. S. convenit.

IV.

Emmenagoga rarius indicantur ac putatur.

V.

Lochia antea fluentia, nunc ſuppreſſa, plerumque morbus ſunt deuteropathicus.

VI.

Hinc patet, ariſtolochica ſic dicta rariſſime eſſe exhibenda.

VII.

Febris intermittens ab effecto ſyſtemate nervoſo proxime pendere videtur.

VIII.

Febris puerperarum plerumque tranſit in caſtra epidemicæ.

XI.

Hydrops thoracis ſæpe difficillime dignoſcitur.

